

การออกแบบตราสัญลักษณ์ ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างประเทศ

นายปัญญา โพธิ์ดี

นักวิชาการช่างศิลป์ปฏิบัติการ

กลุ่มศิลปประยุกต์และเครื่องเคลือบดินเผา

สำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร

เรียบเรียงจากบทความในหนังสือศิลปประยุกต์ กรมศิลปากรจัดพิมพ์เผยแพร่ พุทธศักราช ๒๕๕๙

การออกแบบตราสัญลักษณ์ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างประเทศ

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศนี้มีได้หมายความว่าถึงความสัมพันธ์ระหว่าง “ประเทศ” เท่านั้น แต่มีความหมายที่กว้างยิ่งขึ้น เช่น องค์การระหว่างประเทศ กลุ่มบุคคลใด ๆ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งมีบทบาทความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ “ความสัมพันธ์” มีได้หมายความว่าเฉพาะความสัมพันธ์ทางการเมืองเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และอื่น ๆ ซึ่งมีความสำคัญในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของประเทศนั้น ๆ ความสัมพันธ์นี้ มีทั้งความขัดแย้งและความร่วมมือ

ดังนั้น การออกแบบตราสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จึงต้องคำนึงถึงความสำคัญในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของประเทศนั้น ๆ เพื่อนำไปใช้ในการสร้างสรรค์งานออกแบบตราสัญลักษณ์ได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม ซึ่ง กลุ่มงานศิลปประยุกต์ สำนักช่างสิบหมู่ มีหน้าที่ในการออกแบบตราสัญลักษณ์ เครื่องหมาย ดวงตรา เครื่องแบบ ของหน่วยงานราชการ องค์การ มูลนิธิ สถาบันทางศาสนา และสถาบันทางการศึกษา ซึ่งมีความสำคัญต่างๆตามที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งตราสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้วยเช่นกัน

ในปัจจุบัน รูปแบบของตราสัญลักษณ์นั้นมีความหลากหลายและแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ที่นำไปใช้และผู้ออกแบบ อย่างไรก็ตามผู้ออกแบบควรคำนึงถึงความถูกต้อง และเหมาะสมเป็นหลัก จึงได้รวบรวมและเรียบเรียง แนวทางในการออกแบบตราสัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

แนวทางในการออกแบบตราสัญลักษณ์

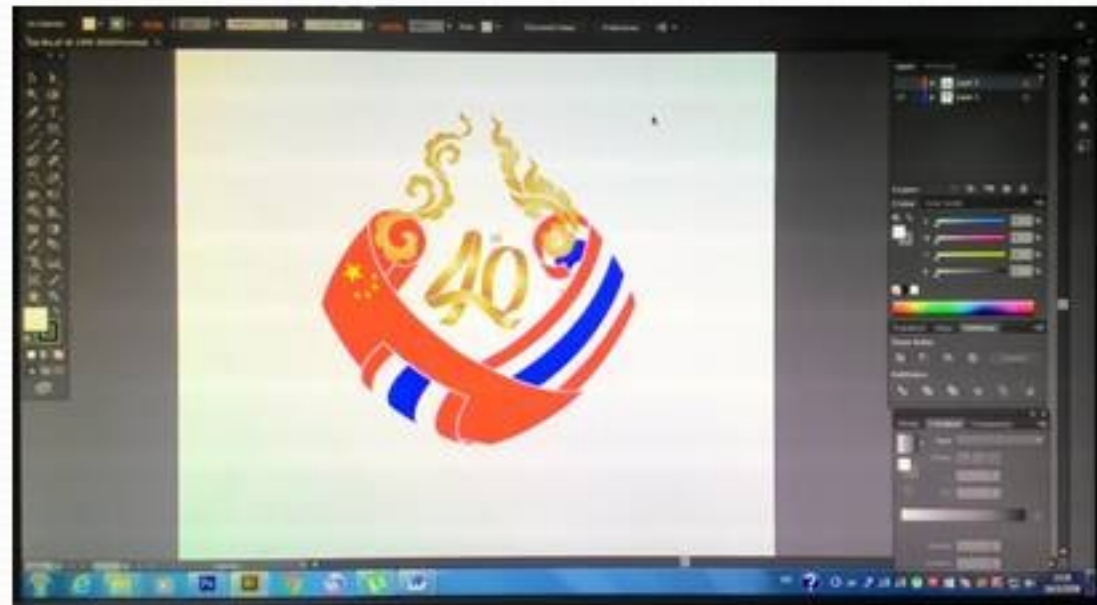
๑. ตราสัญลักษณ์ในทุกลักษณะที่ทำการออกแบบ ควรจะศึกษาและพิจารณาข้อมูลให้ถูกต้อง ตรงตามวัตถุประสงค์ในการออกแบบ
๒. สามารถสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย มีความชัดเจน สามารถดึงดูดความสนใจได้ดี
๓. สามารถนำไปใช้งานได้หลายลักษณะ
๔. มีรูปแบบที่น่าเชื่อถือ เกิดจากความเชื่อมั่นและยอมรับ
๕. มีความเป็นเอกลักษณ์

ขั้นตอนการออกแบบตราสัญลักษณ์

๑. รวบรวมข้อมูลความเป็นมา ความสำคัญในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศ และลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น ธงชาติ สถานที่สำคัญ เป็นต้น
๒. กำหนดแนวความคิด โดยนำข้อมูลที่ได้มาศึกษา วิเคราะห์ และเลือกสิ่งที่ต้องการนำเสนอ โดยกำหนดแนวความคิดของตราสัญลักษณ์ที่จะถ่ายทอดให้ตรงตามวัตถุประสงค์
๓. ร่างแบบลายเส้น กำหนดรูปแบบและสัดส่วน จัดวางองค์ประกอบ ช่องไฟ ให้ลงตัว โดยการร่างไว้หลายๆแบบ เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม แบบร่างควรมีขนาดที่พอเหมาะ ไม่ใหญ่หรือเล็กจนเกินไป
๔. เขียนแบบจริง สแกนแบบร่างลงคอมพิวเตอร์ เขียนแบบด้วยโปรแกรม **Adobe Illustrator** ปรับเส้นและสีให้สมบูรณ์

แบบร่างลายเส้น

เขียนแบบและลงสีด้วยโปรแกรม **Adobe Illustrator**

ตราสัญลักษณ์ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างประเทศ เนื่องในโอกาสต่างๆ
ที่กลุ่มศิลปประยุกต์ ได้ดำเนินการออกแบบและนำไปใช้

แนวความคิดและลักษณะโดยรวมของตราสัญลักษณ์

ตราสัญลักษณ์ประกอบด้วย ธงชาติไทยและ
ธงชาติจีนไขว้กัน มีลักษณะคล้ายการจับมือ แสดงถึง
ความสัมพันธ์ทางการทูต ด้านบนของธงชาติไทยและ
ธงชาติจีนจะมีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละชาติ
แสดงถึง วัฒนธรรม ประเพณี ตรงกลางเป็นตัวเลข
“40” แสดงถึงสายสัมพันธ์ที่มีต่อกันมาจนถึง 40 ปี

ตราสัญลักษณ์ 40 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย - จีน

ชื่อผู้ออกแบบ นายปัญญา โพธิ์ดี

ปีพุทธศักราช ๒๕๕๘

ตราสัญลักษณ์ครบ ๗๐ ปี การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต
ไทย - อินเดีย

ชื่อผู้ออกแบบ นายปัญญา โพธิ์ดี

ปีพุทธศักราช ๒๕๕๙

แนวความคิดและลักษณะโดยรวมของตราสัญลักษณ์

ตราสัญลักษณ์มีลักษณะเป็นรูปดอกบัว ถือเป็น
สัญลักษณ์แห่งคุณงามความดีและเป็นดอกไม้ประจำชาติ
ของอินเดีย ซึ่งในอินเดียและในไทยนั้นต่างก็ถือว่า
ดอกบัว เป็นดอกไม้ที่มีคุณค่าและมีความสำคัญ
เช่นเดียวกัน ภายในตราสัญลักษณ์มีธงชาติอินเดียและ
ธงชาติไทย เป็นสัญลักษณ์คล้ายกลีบบัวห่อหุ้มกัน มีรูป
สัญลักษณ์คล้ายมือพนมล้อมรอบดอกบัว หมายถึงการ
แสดงความเคารพต่อกัน ภายในกลีบบัวที่แย้มบาน
รองรับอยู่ด้านล่าง มีคำทักทายภาษาอินเดียคำว่า
“**नमस्ते**” ภาษาไทยคำว่า “**สวัสดี**” และตัวเลข “**70**”
หมายถึงความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทยกับอินเดีย
ที่มีมายาวนานครบ ๗๐ ปี

ตราสัญลักษณ์ ๖๕ ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย - เมียนมาร์
ผู้ออกแบบ นางสาวณิชาฯ สารรัตน์
ปีพุทธศักราช ๒๕๕๖

แนวความคิดและลักษณะโดยรวมของตราสัญลักษณ์

ภาพรวมของตราสัญลักษณ์เป็นเลข 65 (เลขอารบิก) อันหมายถึงการเฉลิมฉลอง ๖๕ ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-เมียนมาร์ ตรงกลางด้านในวงกลมประดิษฐ์เอกลักษณ์ของทั้งสองประเทศ ของไทยคือพระปรางค์วัดอรุณฯ และของเมียนมาร์คือเจดีย์ชเวดากอง แสดงถึงความสัมพันธ์ทางการทูตที่โดดเด่นของทั้งสองชาติ ถัดลงมาได้รองรับด้วยธงชาติไทยและธงชาติเมียนมาร์ที่เชื่อมติดกันอย่างเหนียวแน่น บนพื้นธงได้นำดอกไม้ประจำชาติของทั้งสองชาติอันมีดอกราชพฤกษ์ประจำชาติไทย และดอกประดู่ประจำชาติเมียนมาร์ หมายถึงความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศที่กำลังผลิบานงดงาม ด้านล่างประดิษฐ์อักษร “๖๕ ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-เมียนมาร์” ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สีที่ใช้ แดง เขียว เหลือง น้ำเงิน ขาว อันเป็นสีธงชาติของทั้งสองประเทศ สีน้ำเงิน หมายถึง ความมั่นคง หนักแน่น สีทอง หมายถึง สิ่งที่มีทรงคุณค่าเปรียบดังความสัมพันธ์ทางการทูตอันมั่นคงและทรงคุณค่าของไทย-เมียนมาร์ ที่มั่นคงยาวนานมาครบ ๖๕ ปี และจะแน่นแฟ้นมั่นคงยาวนานสืบไป

ตราสัญลักษณ์ ๖๕ ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย - ลาว

ชื่อผู้ออกแบบ นายปัญญา โพธิ์ดี

ปีพุทธศักราช ๒๕๕๘

แนวความคิดและลักษณะโดยรวมของตราสัญลักษณ์

ตราสัญลักษณ์ประกอบด้วย ธงชาติไทยและ
ธงชาตินาว มีลักษณะสานกัน แสดงถึง วัฒนธรรม
ประเพณี และวิถีชีวิตของคนทั้งสองประเทศที่มีความ
คล้ายคลึงกัน มีการสานสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้นมา
โดยตลอด ตรงกลางมีตัวเลข “65” สีทอง หมายถึง
ความสัมพันธ์ทางการทูตครบรอบ ๖๕ ปี ด้านบนมี
ดอกราชพฤกษ์ เป็นดอกไม้ประจำชาติไทย และดอก
จำปาลาว เป็นดอกไม้ประจำชาตินาว โนม้เข้าหากัน
แสดงถึง ความนอบน้อมต่อกัน

ตราสัญลักษณ์การฉลองครบรอบ ๖๕ ปี ความสัมพันธ์ทางการทูต
ไทย - กัมพูชา

ชื่อผู้ออกแบบ นางสาวพัชรี พัฒนจันทร์

ปีพุทธศักราช ๒๕๕๘

แนวความคิดและลักษณะโดยรวมของตราสัญลักษณ์

ธงชาติ ออกแบบธงชาติของทั้งสองประเทศ อยู่ใน
ในรูปแบบ รูปทรงหัวใจ หมายถึง ความรักความสัมพันธ์
ระหว่างสองประเทศที่มีต่อกันมายาวนาน

ดอกลำดวน เป็นสัญลักษณ์ของประเทศกัมพูชา

ดอกราชพฤกษ์ เป็นสัญลักษณ์ของประเทศไทย

นางอัปสร ออกแบบให้นางอัปสรกำเนิดจาก
ดอกไม้อันเป็นสัญลักษณ์แห่งความเจริญงอกงามสมบูรณ์
พูนสุข การแต่งการของนางอัปสรทั้งสองเป็นศิลปะแบบ
เขมร และเป็นแบบศิลปะไทยที่มีเอกลักษณ์ของตนที่
แตกต่างกัน

ตราสัญลักษณ์การฉลองครบรอบ ๖๕ ปี ความสัมพันธ์ทางการทูต
ไทย - อินโดนีเซีย

ผู้ออกแบบ นางสาวปรินดา ปิ้องกงลาด

ปีพุทธศักราช ๒๕๕๘

แนวความคิดและลักษณะโดยรวมของตราสัญลักษณ์

ตราสัญลักษณ์ประกอบด้วยวงกลมสีน้ำเงินและสีเหลืองทองลักษณะคล้ายยามรุ่งอรุณ ด้านซ้ายเป็นรูปมหาสถูปโบโรบูดูร์ ด้านขวาเป็นรูปเจดีย์วัดพระศรีสรรเพชญ์ มีเส้นรอบวงสีทอง หมายถึง ประเทศไทยและประเทศอินโดนีเซียอยู่บนโลกภายใต้ท้องฟ้าเดียวกัน มีธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ภายในมีธงชาติของทั้งสองประเทศผูกพันกันเป็นตัวเลข “65” ในรูปแบบทรงพุ่มหรือรูปทรงหยดน้ำมียอดแหลมพุ่งออกนอกวงกลม หมายถึง ความเป็นมิตรประเทศที่ดีมีน้ำใจไมตรีต่อกันและความสัมพันธ์ทางการทูตที่มีมายาวนานถึง ๖๕ ปี การประสานความร่วมมือในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศ ด้านซ้ายมีช่อกล้วยไม้ราตรี (Moon Orchid) ซึ่งเป็นดอกไม้ประจำชาติอินโดนีเซีย ด้านขวามีช่อราชพฤกษ์ซึ่งเป็นดอกไม้ประจำชาติไทย ด้านล่างมีอักษรภาษาไทย “การฉลองครบรอบ 65 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-อินโดนีเซีย” ด้านล่างวงกลมมีอักษรภาษาอังกฤษ “65 th Anniversary of Thailand-Indonesia Diplomatic Relations”